

MEMORIE VAN TOELICHTING

No. 3

Artikel 164, tweede lid, van de Wet op de Bedrijfsorganisatie (*Stb.* 1950, K 22), zoals dit laatstelijk is gewijzigd bij de wet van 11 januari 1956 (*Stb.* 20), houdt o.m. in, dat artikel 147 van eerstgenoemde wet niet later dan zeven jaren na de inwerkingtreding van die wet, d.i. uiterlijk met ingang van 15 februari 1957, in werking zal treden. Artikel 147 bepaalt, dat de besluiten, waarop de — inmiddels grotendeels opgeheven — Organisatie voor de Voedselvoorziening is gebaseerd, vervallen.

De in artikel 164 der Wet op de Bedrijfsorganisatie met het oog op de inwerkingtreding van artikel 147 gestelde termijn bedroeg aanvankelijk drie jaren, doch werd enige malen telkens met een jaar verlengd, in verband met de wenselijkheid een aantal organisaties op het gebied van de voedselvoorziening te laten voortbestaan, totdat de in voorbereiding zijnde produktschappen in de betrokken sectoren zouden zijn tot stand gekomen. Aangezien te verwachten is, dat de laatste van de reeks hierop betrekking hebbende wettelijke voorzieningen op 15 februari 1957 in werking zullen zijn getreden — waardoor tevens de enige thans nog bestaande organisatie voor de voedselvoorziening (oude stijl) zal zijn opgeheven —, bestaat aan een verdere verlenging van die termijn uit vorenbedoelden hoofde geen behoefte.

Echter is het wenselijk te voorkomen, dat het vervallen van de in artikel 147 der Wet op de Bedrijfsorganisatie vermelde regelingen — w.o. met name het Organisatiebesluit Voedselvoorziening 1941 (*Verordeningenblad* 69) — ten gevolge zou hebben het vervallen van een aantal daarop steunende regelingen, die ook na 15 februari 1957 gedurende enige tijd nog van toepassing dienen te blijven. Daarin voorziet artikel 1 van het onderhavige ontwerp van wet. Bedoelde regelingen zullen ingevolge het aan artikel 147 der Wet op de Bedrijfsorganisatie toe te voegen tweede lid uiterlijk tot 1 januari 1959 van kracht blijven. Bij het stellen van deze tijdslijmie hebben de ondergetekenden overwogen, dat er aan een nog langer voortbestaan dier regelingen waarschijnlijk geen behoefte zal zijn. Op de bestaande vooruitzichten ten aanzien van de duur der handhaving zal hieronder met betrekking tot elk der betrokken regelingen of groepen van regelingen nader worden ingegaan.

Tot de voorlopig nog te handhaven regelingen behoren in de eerste plaats de bij de onderscheiden wetten tot opheffing van de organisaties-„oude stijl” gehandhaafde verordeningen en besluiten dier lichamen. Hun handhaving bij deze wetten hield verband met bedoelde opheffing en de daarmee samenhangende vervallenverklaring van de beschikkingen, waarbij die organisaties waren ingesteld. In de opheffingswetten is ervan uitgegaan, dat die verordeningen en besluiten ook na de totstandkoming dezer wetten mede berusten op het Organisatiebesluit Voedselvoorziening 1941. Dit laatste brengt mede, dat zij, indien niet alsnog een nadere maatregel werd getroffen, door het wegvallen van genoemde wettelijke basis met ingang van 15 februari 1957, op dat tijdstip zouden komen te vervallen. Hun voorlopige instandhouding was en is gewenst, ten einde te voorkomen, dat een lacune zou ontstaan, die de met die regelingen gemoeide belangen ernstig zou schaden.

De hierbedoelde verordeningen en besluiten zijn vermeld in het ontworpen nieuwe tweede lid van artikel 147 der Wet op

de Bedrijfsorganisatie, onder *a*. De aandacht moge erop worden gevestigd, dat zij op grond van de in de opheffingswetten neergelegde voorzieningen te allen tijde door de produktschappen, die in de plaats der betrokken oude organisaties zijn gekomen, kunnen worden gewijzigd en ingetrokken en door de Kroon kunnen worden vervallen verklaard. Voor wat betreft de tijd, gedurende welke zij waarschijnlijk nog van kracht zullen moeten blijven, kunnen deze verordeningen en besluiten worden ingedeeld in verschillende categorieën:

1°. de regelingen der organisaties-„oude stijl”, waarbij de vestiging of uitbreiding van ondernemingen afhankelijk wordt gesteld van het voldoen aan eisen van kredietwaardigheid, handelskennis of vakbekwaamheid;

2°. de overige verordeningen en besluiten van de bedrijfsschappen voor pluimvee en eieren, voor zuivel en voor visserijproducten;

3°. de overige verordeningen en besluiten der betrokken, niet onder 2°. genoemde organisaties.

De onder 1°. bedoelde voorzieningen betreffen een materie, waarvan de regeling niet door de produktschappen ter hand zal kunnen worden genomen, doch slechts zal kunnen geschieden op grond van de Vestigingswet Bedrijven 1954, dan wel, voor zover de z.g. erkenningsreglementen voor telers in de tuinbouwsector betreft, op grond van een nog tot stand te brengen wettelijke regeling, welke in voorbereiding is. Ten aanzien van een groot aantal bedrijfstakingen, waarvoor een dergelijke voorziening gold, zijn uit de betrokken sectoren van het bedrijfsleven reeds verzoeken tot vaststelling van vestigingsbesluiten krachtens genoemde wet ingekomen. De werkzaamheden, verbonden aan de totstandkoming van vestigingsregelingen op de nieuwe basis, zijn echter van zodanige omvang, dat de vervanging der z.g. „erkeningsreglementen” waarschijnlijk eerst tegen 1 januari 1959 haar beslag zal hebben gekregen. Met het oog hierop zal ter wille van de continuïteit een thans nog niet nauwkeurig te bepalen aantal erkenningsreglementen tot genoemde datum moeten blijven voortbestaan.

Van de onder 2°. genoemde organisaties zijn de eerste twee slechts kort geleden, t.w. met ingang van respectievelijk 1 september en 15 oktober j.l., opgeheven, terwijl de opheffing van het Bedrijfschap voor Visserijproducten eerst met ingang van een alsnog te bepalen datum zal plaatshebben. In verband hiermede zal een aantal der hierbedoelde verordeningen en besluiten dezer organisaties vermoedelijk tot medio 1958 moeten worden gehandhaafd.

De vervanging, voor zover nodig, van de onder 3°. bedoelde verordeningen en besluiten door nieuwe, door de betrokken produktschappen te treffen voorzieningen zal naar de mening der ondergetekenden redelijkerwijs omstreeks het midden van 1957 kunnen zijn voltooid, behoudens wellicht voor wat betreft de besluiten tot regeling van de arbeidsvoorwaarden van het personeel, waarop hieronder wordt teruggekomen.

Enkele van de vorenbedoelde opheffingswetten bevatten bepalingen, ingevolge welke de bij de betrokken oude organisaties ingestelde commerciële lichamen na de opheffing van die organisaties zijn blijven voortbestaan. De voorlopige instandhou-

ding van deze lichamen houdt verband met het feit, dat het ontwerp-Landbouwwet in de mogelijkheid voorziet een bureau in te stellen met dezelfde bevoegdheden als bedoelde lichamen hebben. Met het oog op hun instandhouding zijn in de betrokken opheffingswetten de voor deze lichamen vastgestelde reglementen niet vervallen verklaard. Het vervallen van het Organisatiebesluit Voedselvoorziening 1941 — waarop zij mede steunen — maakt het nodig ten aanzien van deze reglementen een nieuwe voorziening te treffen met het oog op hun verdere handhaving, totdat omtrent het ontwerp-Landbouwwet door de wetgever zal zijn beslist. Hiertoe strekt het ontworpen nieuwe tweede lid, onder *b*, van artikel 147 der Wet op de Bedrijfsorganisatie. Opgemerkt moge worden, dat op grond van de bepalingen der betrokken opheffingswetten de Minister van Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening bevoegd is de hierbedoelde reglementen te wijzigen en in te trekken.

De wetten tot opheffing van de organisaties-„oude stijl” kennen aan de produktschappen de bevoegdheid toe bij dwangbevel, medebrengende het recht van parate executie, in te vorderen hetgeen aan die lichamen verschuldigd is ter zake van heffingen ten behoeve van het Landbouw-Egalisatiefonds, door de organisaties-„oude stijl” of door de produktschappen opgelegd. De op deze heffingen betrekking hebbende voorzieningen in deze wetten zijn getroffen in afwachting van de toekomstige regeling op dit stuk, waartoe voorstellen in het ontwerp-Landbouwwet zijn neergelegd. In de opheffingswetten is bepaald, dat de invordering en het verzet geschieden overeenkomstig het besluit van de Secretaris-Generaal van het Departement van Landbouw en Visserij van 27 november 1942 (*Stert.* 232). Ook dit besluit steunt op het Organisatiebesluit Voedselvoorziening 1941 en dient wegens het vervallen daarvan uitdrukkelijk te worden gehandhaafd (artikel 147 der Wet op de Bedrijfsorganisatie, nieuwe tweede lid, onder *c*). Het lijkt tevens gewenst de mogelijkheid te openen bedoeld besluit bij algemene maatregel van bestuur te wijzigen en te doen vervallen (artikel 147 voornoemd, nieuwe derde lid). Zonder daartoe strekkende bepaling zou zulks, nu het Organisatiebesluit Voedselvoorziening 1941 komt te vervallen, uitsluitend bij de wet kunnen geschieden.

In de meerbedoelde opheffingswetten komt verder een bepaling voor, krachtens welke bij het in werking treden van die wetten het personeel der betrokken organisatie in dienst van het produktschap overgaat op de voorwaarden, waarop dit personeel bij de oude organisatie in dienst was (zie b.v. artikel 9, eerste lid, der Wet opheffing Bedrijfschap voor Vee en Vlees (*Sib.* 1954, 452)). Voorts is in die wetten bepaald, dat, zolang geen uitvoering is gegeven aan artikel 86, derde lid, van de Wet op de Bedrijfsorganisatie, het in dienst nemen van personeel door het nieuwe lichaam geschiedt op de voorwaarden van het door het bestuur van de oude organisatie vastgestelde Besluit Arbeidsvoorwaarden. De produktschappen hebben inmiddels de voorbereiding van verordeningen tot regeling van de arbeidsvoorwaarden van hun personeel ter hand genomen. Gelet op de huidige stand van de desbetreffende werkzaamheden, welke van vrij omvangrijke aard zijn, lijkt de verwachting gewettigd, dat bedoelde verordeningen in de loop van het jaar 1957 tot stand zullen kunnen komen.

De hierboven bedoelde „besluiten arbeidsvoorwaarden” — welke zelf behoren tot de in het ontworpen tweede lid van artikel 147 der Wet op de Bedrijfsorganisatie, onder *a*, bedoelde voorzieningen — volstaan met een verwijzing naar het door de laatste ondergetekende in overleg met zijn ambtgenoot van Sociale Zaken en Volksgezondheid vastgestelde Arbeidsreglement Bedrijfschappen 1952 (*Stert.* 7), waarin die voorwaarden volledig zijn geformuleerd. Dit reglement is gebaseerd op artikel 10 van het Algemeen Reglement betreffende de samenstelling, inrichting en bevoegdheid van organisaties, inge-

steld op het gebied der Voedselvoorziening, dat op zijn beurt berust op het Organisatiebesluit Voedselvoorziening 1941 en, evenals dit laatste besluit, door het in werking treden van artikel 147 der Wet op de Bedrijfsorganisatie komt te vervallen. Het wegvallen van deze wettelijke basis maakt het nodig het Arbeidsreglement Bedrijfschappen 1952 uitdrukkelijk te handhaven (artikel 147 der Wet op de Bedrijfsorganisatie, nieuwe tweede lid, onder *d*) en tevens de Minister van Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening de bevoegdheid te verlenen dit besluit na overleg met de Minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid te wijzigen en in te trekken (artikel 147 voornoemd, nieuwe derde lid). Rekening moet worden gehouden met de mogelijkheid, dat er in de praktijk aanleiding zal bestaan van de bevoegdheid tot wijziging van het reglement gebruik te maken. Het is namelijk niet uitgesloten, dat, alvorens de produktschappen zelfstandig, op grond van artikel 86, derde lid, voornoemd, de arbeidsvoorwaarden van hun personeel zullen hebben geregeld, in de inmiddels geldende arbeidsvoorwaarden nog veranderingen nodig zullen zijn. Zodanige veranderingen kunnen, in het raam van het voorhands nog bestaande stelsel, slechts door middel van wijziging van voornoemd arbeidsreglement op doelmatige wijze worden verwezenlijkt.

Met betrekking tot artikel 1 van het ontwerp zij ten slotte opgemerkt, dat de nieuwe redactie van het eerste lid van artikel 147 der Wet op de Bedrijfsorganisatie in dit artikellid geen veranderingen van materiële aard brengt. Wel is de tekst aanzienlijk vereenvoudigd door het weglaten van de opsomming der regelingen, waarbij de thans vervallende regelingen in de loop der jaren zijn gewijzigd. Het bestaande punt *c* van dat lid kon worden geschrapt, aangezien het daarin genoemde Besluit verordenende bevoegdheid Bedrijfsorganisaties Voedselvoorziening van 24 september 1943, no. 15603 (*Stert.* 186) — dat nog voorkwam op de bijlage van de Wet bezettingsmaatregelen IV 1952, doch niet meer werd opgenomen op de bijlage van de Wet Bezettingsmaatregelen IV 1953 — diens-tengevolge met ingang van 15 februari 1953 is vervallen.

De in artikel 2 van het ontwerp vervatte wijziging van de wet van 10 februari 1954 (*Sib.* 33) opent de mogelijkheid tegen besluiten en handelingen, door de in artikel IV van die wet bedoelde commissies na het tijdstip van het vervallen van het Organisatiebesluit Voedselvoorziening 1941 genomen, onderscheidenlijk verricht, bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven beroep in te stellen.

Artikel 3 van het ontwerp bevat een overgangsbepaling, ertoe strekkende, dat, ondanks het vervallen van het Organisatiebesluit Voedselvoorziening 1941, ter zake van besluiten en handelingen, welke door organisaties-„oude stijl” en door commissies, als bedoeld in artikel IV der reeds genoemde wet van 10 februari 1954, vóór dat vervallen zijn genomen of verricht, beroep bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven kan worden ingesteld en alle bij dit college te dier zake ahangige gedingen kunnen worden afgedaan.

De Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken, Bezitsvorming en Publiekrechtelijke Bedrijfsorganisatie,

N. SCHMELZER.

De Minister van Economische Zaken,

J. ZIJLSTRA.

De Minister van Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening,

MANSHOLT.